

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
Christiansborg
1240 København K

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

T 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748
EAN 5798000398566

Beskæftigelsesudvalget har i brev af den 24. oktober stillet følgende spørgsmål nr. 38 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jørgen Arbo-Bæhr (EL).

21. november 2012

J.nr. 20120236233/
2012-9365

Spørgsmål nr. 38:

”Ministeren bedes kommentere artiklen i ”Brandmanden” nr. 5 fra oktober 2012, vedrørende ”Cancer ... højrisiko blandt brandfolk”, som handler om forskningsresultater fra udlandet, der omtaler en øget risiko blandt brandfolk for kræftsygdomme. Ministeren bedes herunder oplyse, om man har kendskab til øget risiko for arbejdsbetingede kræftsygdomme blandt brandfolk også i Danmark, og hvad ministeren vil gøre for at forebygge disse sygdomme nu og i fremtiden.”

Endeligt svar:

Indledende vil jeg understrege, at det for mig er helt grundlæggende, at alle der går på arbejde i Danmark har ret til et sundt og sikkert arbejdsmiljø. Man skal selvfølgelig ikke blive syg af at passe sit arbejde. Samtidig er det klart, at visse typer arbejde indebærer særlige risici, som ikke altid vil kunne fjernes helt. Og jeg har meget stor respekt for de mennesker, der er villige til at påtage sig sådanne hverv.

Artiklen fra ”Brandmanden” nr. 5 fra oktober 2012 refererer til en amerikansk forsker og en brandmand, som kæmper for at få kræft anerkendt som erhvervssygdom for brandmænd i USA. Artiklen refererer endvidere bl.a. til undersøgelser, der viser en forøget risiko for visse kræftformer hos brandfolk.

Til brug for svaret har jeg bedt henholdsvis Arbejdsskadestyrelsen og Arbejdstilsynet om en udtalelse.

Arbejdsskadestyrelsen oplyser følgende:

”I Danmark har man i mange år anerkendt, at forskellige arbejdsbetingede påvirkninger kan føre til kræft.

Der er i dag optaget flere typer af kræftsygdomme på Erhvervssygdomsfortegnelsen, herunder blandt andet lunge- og lungehindekræft, som blandt andet kan anerkendes som arbejdsskader efter udsættelsen for asbest. Derudover er der mulighed for at få anerkendt kræftsygdomme, som ikke er på Erhvervssygdomsfortegnelsen gennem Erhvervssygdomsudvalget.

Det danske arbejdsskadesystem bygger på, at der skal være en sammenhæng mellem påvirkningen og sygdommen, hvis skaden skal kunne anerkendes som en arbejdsskade. Det betyder, at der gælder de samme krav til den påvirkning, man har været udsat for uanset hvilken branche, man har arbejdet i.

Det er ikke muligt på baggrund af de anmeldte sager til Arbejdsskadestyrelsen at beskrive brandmænds øgede risiko for at pådrage sig arbejdsbetingede kræftsygdomme.

Dette skyldes, at der i perioden 2000 til 2011 alene er identificeret to sager, hvor tidligere brandmænd har fået en sag behandlet med diagnosen kræft. Det kan ikke udelukkes, at der reelt kan være flere sager, som statistisk er registreret under andre branchekoder. Det kan i øvrigt oplyses, at der årligt anmeldes cirka 600 sager med diagnosen kræft.

Arbejdsskadestyrelsen har stort fokus på behandlingen af denne type af sager blandt andet gennem særlige procedurer for sagsbehandlingen og hastebehandling af sagerne, da der er tale om meget alvorlige sager.

Foranlediget af de få anmeldte sager har Arbejdsskadestyrelsen taget kontakt til de relevante faglige organisationer med henblik på at sikre anmeldelse af mulige arbejdsskader for brandmænd. Sagerne vil derefter blive samlet og behandlet af en fælles enhed i Arbejdsskadestyrelsen.

Det bemærkes, at der ikke gælder en forældelsesfrist på erhvervssygdomsområdet, hvilket derfor også gælder for kræftsygdomme, da visse sygdomme er meget lang tid om at udvikle sig.”

Arbejdstilsynet oplyser følgende:

”Arbejdsmiljølovgivningen skal sikre, at ansatte har et sikkert og sundt arbejdsmiljø, og arbejdet skal i alle led planlægges og tilrettelægges således, at det kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, og unødigt påvirkning fra stoffer og materialer skal undgås.

Under brand udvikles en række sundhedsskadelige gasser og partikler, hvoraf nogle er kræftfremkaldende. Personlige værnemidler, der beskytter effektivt mod disse gasser og partikler, samt hygiejneforanstaltninger efter indsats, er derfor helt centralt for at opnå et sundt og sikkert arbejdsmiljø for brandfolk. Det er arbejdsgivers pligt at sikre dette.

Hvor brandfolk kan udsættes for røg og forbrændingsgasser i forbindelse med brandslukning, skal arbejdsgiveren supplere sin arbejdspladsvurdering med en særlig kemisk arbejdspladsvurdering, hvor blandt andet stoffernes farlige egenskaber, typen og varigheden af påvirkningen samt de forebyggende foranstaltninger skal vurderes.

Kræftens bekæmpelse udgav i 2003, efter anmodning af Arbejdstilsynet, en rapport om kræftsygelighed blandt danske lønmodtagere (1970-97) fordelt på Arbejdstilsynets daværende brancheinddeling i 49 branchegrupper. Undersøgelsen viste ikke en entydig generel overhyppighed af kræft for branchen "brandvæsen og rednings-

folk", men viste, at ansatte i branchen havde en øget hyppighed af kræft i svælg og skjoldbruskkirtel blandt mænd, og for kræft i spytkirtel blandt kvinder.

Der er også offentliggjort en nordisk undersøgelse fra 2009 om erhverv og kræft for 15 millioner beskæftigede i de fem nordiske lande. Denne undersøgelse viste en øget kræftisiko i gruppen "Public safety and protection workers", som omfatter brandfolk, politi, toldere og vagtfolk. Blandt mænd i denne jobgruppe ses øget risiko for ni forskellige kræftformer, herunder skjoldbruskkirtelkræft, blærekræft, og prostatakkræft.

IARC (WHO's kræftforskningsinstitut) vurderede i 2010 arbejdet som brandmand som "muligt kræftfremkaldende".

Den omtalte sag giver anledning til at sætte yderligere fokus på arbejdsgivers pligt til at følge reglerne og sikre en effektiv forebyggelse under og efter brandslukning.

Arbejdstilsynet vil revidere sit vejlednings- og tilsynsmateriale, så det for virksomheder i brand- og redningsbranchen fremover fremgår klart, hvordan virksomhederne kan sikre, at brandfolk under og efter indsats beskyttes mod udsættelse for sundhedsskadelig røg og partikler. Det gælder især arbejdsgiverens pligt til at udarbejde en særlig kemisk arbejdspladsvurdering – og herudfra planlægge og tilrettelægge arbejdet sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt – samt arbejdsgiverens pligt til at føre effektivt tilsyn med, at arbejdet også udføres efter reglerne. Arbejdstilsynet vil desuden sætte øget fokus på problemstillingen i forbindelse med tilsyn med virksomheder i brand- og redningsbranchen.

Arbejdsmarkedets parter har i øvrigt udarbejdet en række vejledninger om beskyttelsesforanstaltninger ved brand og redningsarbejde, herunder en vejledning fra 2012 om personligt beskyttelsesudstyr til brug ved brand og redningsindsatser."

Jeg kan henholde mig til Arbejdsskadestyrelsens og Arbejdstilsynets oplysninger.

Venlig hilsen

Mette Frederiksen